

Úřad pro dohled
nad hospodařením
politických stran
a politických hnutí

Kounicova 688/26
602 00 Brno
ID DS: psn9irb
podatelna@udhpsh.cz
<https://www.udhpsh.cz>

UKPSX000REVQ

Vážený pan

Ing. Miloš Zeman

ID DS:

Sp.zn.: S-UDH-00632/2020

Naše č.j.: UDH-02095/2021

Vaše č.j.:

Dne: 13.08.2021

Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Jiří

Tel.: +420 731 770 848

Navrátil, Ph.D.

E-mail: jiri.navratil@udhpsh.cz

Vyřízení námitek

**proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole č.j. UDH-1684/2021
ze dne 04.06.2021**

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále též „Úřad“ nebo „kontrolní orgán“) obdržel dne 14.07.2021 námítky¹ kontrolované osoby **Ing. Miloše Zemana**, nar. [redacted] trvalý pobyt: [redacted] (dále jen „kontrolovaná osoba“), proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole č.j. UDH-1684/2021, ze dne 04.06.2021 (dále jen „protokol“). Protokol o kontrole byl kontrolované osobě doručen do datové schránky dne 20.06.2021.

Podáním doručeným Úřadu dne 07.07.2021 pod č.j. UDH-1885/2021 kontrolovaná osoba požádala o prodloužení lhůty pro podání námitek do 14.07.2021 a poskytnutí některých podkladů získaných v rámci kontroly. Úřad této žádosti vyhověl podáním ze dne 09.07.2021 pod č.j. UDH-1892/2021.

Konkrétně byly podány námítky proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole v bodu č. 4.1 na str. 18–22, bodu č. 4.2 na str. 22 protokolu o kontrole, a dále vůči textaci na str. 15 protokolu o kontrole.

Námítky kontrolované osoby směřovaly proti těmto kontrolním zjištěním:

- 1.1 Nezahrnutí výdajů za výjezdy do krajů do zprávy o financování volební kampaně podle ust. § 38 odst. 3 písm. b) zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbě prezidenta“);

¹ Viz ust. § 13 zákona č. 255/2012 Sb., kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů.

- 1.2 Neoznačení prostředku volební kampaně informací o zadavateli a zpracovateli podle ust. § 35 odst. 5 zákona o volbě prezidenta;
2. Nedodržení lhůty pro zaslání veškerého účetnictví týkajícího se volební kampaně a kandidátem podepsané zprávy o financování volební kampaně podle ust. § 38 odst. 5 zákona o volbě prezidenta;
3. Znění kontrolního protokolu. *Kontrolovaná osoba konkrétně navrhuje vyškrtnout druhý odstavec na str. 15 protokolu o kontrole, který zní: „I když bylo kontrolním orgánem konstatováno, že v případě vedení kampaně prostřednictvím třetích osob, v tomto případě s vědomím kandidáta na funkci prezidenta republiky, nebylo zjištěno pochybení, kontrolní orgán považuje za vhodné upozornit, že tento styl vedení kampaně není zcela transparentní a volební kampaň není vedena tak, jak bylo zákonodárci při tvorbě zákona o volbě prezidenta předpokládáno. Hlavním důvodem je skutečnost, že v případě třetích osob, které nemají povinnost se u Úřadu registrovat jako registrované třetí osoby, není z volební kampaně zřejmé její detailní financování. Široká veřejnost a potencionální voliči jsou tak ochuzeni především o transparentní volební účet, které mají povinnost vést pouze registrované třetí osoby (tedy podporovatelé bez vědomí kandidáta). Třetí osoby, jež vstupují do volební kampaně s vědomím kandidáta, nemají rovněž omezeny výdaje na volební kampaň¹⁰. I když se bezúplatné plnění třetích osob správně objevilo ve Zprávě kontrolované osoby, nejsou již voličům ani široké veřejnosti známy detailní položky financování, ale pouze jejich okruhy (např. audiovizuální služby, velkoplošná plachta na domě, grafické práce, administrativní podpora a využití kanceláře apod.).“*

Kontrolovaná osoba dále požaduje vyškrtnutí věty: *„Předsedou představenstva zmíněného spolku je Ing. Vratislav Mynář, jenž je zároveň vedoucím Kanceláře prezidenta republiky.“* Tato věta je v kontextu kontrolního zjištění zcela nadbytečná. Nijak nerozvíjí, nedoplňuje ani nenavazuje na jinou argumentaci ohledně kontrolních zjištění kontrolního orgánu a stejně tak není ani nijak dál rozvíjena, doplněna nebo na ni není nijak dále navázáno. I v kontextu ostatních uvedených dárců je toto jediný případ, kdy byl u dárce – právnické osoby jmenován a dále popsán člen statutárního orgánu.“ ze třetího odstavce na str. 15 protokolu o kontrole.

Vzhledem k okolnosti, že vedoucí kontrolní skupiny námítkám kontrolované osoby nevyhověl, předal je dne 20.07.2021 k vyřízení podle ust. § 14 odst. 1 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“) předsedovi Úřadu jakožto nadřízené osobě kontrolujícího. Ten pověřil podle ust. § 4 odst. 2 kontrolního řádu ve spojení s ust. § 14 odst. 1 kontrolního řádu vyřízením námitek Mgr. et Mgr. Jiřího Navrátila, Ph.D., člena Úřadu.

Nadřízená osoba kontrolujícího vyřizuje námítky kontrolované osoby takto:

- I. Námitka č. 1 **se zamítá**;
- II. Námitka č. 2 **se zamítá**;
- III. Námitka č. 3 **se zamítá**.

Odůvodnění:

Námítka č. 1

Kontrolovaná osoba ve své námítce č. 1 směřující proti kontrolnímu zjištění v bodě č. 4.1² uvádí, že „výjezdy prezidenta republiky do krajů a obcí České republiky, jsou a po celou dobu byly součástí výkonu funkce prezidenta republiky. Vzhledem k tomu nebyly a ani nemohly být propagací či volební agitací kandidáta, veřejným sdělením na jeho podporu či v jeho prospěch nebo doprovodnou akcí k takovému sdělení či agitaci nebo propagaci. Proto nebyly výdaje spojené s těmito mítinky kandidátem klasifikovány a vykázány jako výdaje na volební kampaň ve smyslu § 37 zákona o volbě prezidenta. Nelze tedy souhlasit, že by výše uvedený mítink naplňoval znaky volební kampaně kandidáta na prezidenta republiky Ing. Miloše Zemana. V návaznosti na to pak výdaje s tímto mítinkem spojené nemohou být klasifikovány jako výdaje na volební kampaň ve smyslu § 37 zákona o volbě prezidenta.“

Její argumentace se opírá o několik bodů:

1. Nejasnost definice volební kampaně v zákoně o volbě prezidenta.
2. Tvrzení, že kontrolovaná osoba na mítincích vždy pouze vykonávala svoji funkci, protože obsahem mítinků „nebyla témata, týkající se způsobu a obsahu potenciálního výkonu funkce prezidenta republiky ve volebním období následujícím po volbách, k nimž se předmětná volební kampaň váže“.
3. Skutečnost, že výdaje na setkání s občany hradily vždy orgány samosprávy, které zvaly prezidenta republiky, nikoliv kandidáta Ing. Miloše Zemana, na toto setkání s občany.
4. Ve věci neoznačování prostředků volební kampaně o tvrzení, že setkání kontrolované osoby s občany nebylo volební kampaní.

K jednotlivým bodům námítky č. 1 nadřízená osoba kontrolujícího uvádí následující:

Ad 1) Nadřízená osoba kontrolujícího souhlasí s obecností zákonné definice volební kampaně. Současně však upozorňuje, že v této věci Úřad poskytoval všem kandidujícím subjektům metodické vodítko od samotného počátku celé kampaně³, a později dokonce veřejně a ústy jednoho z členů Úřadu a zcela adresně ve vztahu ke kontrolované osobě⁴, která tuto informaci prokazatelně⁵ zaznamenala. Tento postup ze strany Úřadu pak nadřízená osoba kontrolujícího považuje za předvídatelný a dostatečně návodný.

Ad 2) Nadřízená osoba kontrolujícího s tímto nesouhlasí, neboť toto tvrzení by bylo možno akceptovat pouze díky velmi široké definici výkonu funkce prezidenta republiky. Kontrolní orgán v tomto smyslu identifikuje hranici mezi výkonem veřejné politické funkce skrze paralelu s chováním jiných politických představitelů, jejichž činnost od svého vzniku monitoruje, posuzuje a konzultuje. Tento rozdíl leží dle

² Kontrolní zjištění: „Kontrolní orgán rovněž konstatuje, že tím, že kontrolovaná osoba nezahrnula část výdajů za mítinky, kterých se zúčastnila v době volební kampaně do celkových výdajů za volební kampaň a do Zprávy, porušila ust. § 36 odst. 1 zákona o volbě prezidenta a ust. § 38 odst. 3 písm. b) zákona o volbě prezidenta.“; viz s. 22 protokolu o kontrole.

³ Viz časté otázky a odpovědi pro kandidáty: <https://www.udhpsch.cz/dotazy-odpovedi-prezident>

⁴ <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/outly-zeman-by-mel-zvazit-sve-cesty-do-kraju-muze-to-byt-predvolebni-kampan-40040351>

⁵ <https://www.forum24.cz/zeman-volebni-kampan-je-kdyz-reknu-volte-me/>

názoru kontrolního orgánu v tom, zda kandidující osoba reverzně popisuje svoji činnost, popisuje své dosavadní úspěchy či činy obecně, nebo pokazuje na aktuální stav řešení konkrétních problémů (v takovém případě se podle názoru kontrolního orgánu o volební kampaň ve smyslu volebních zákonů nejedná), anebo zda její prezentace spočívá v projekci politických aktivit do budoucna, dlouhodobějších příslibů, plánů pro případ úspěchu v nadcházející volbě. V tomto smyslu lze ve vystoupeních kontrolované osoby nalézt řadu momentů, kde došlo např. k příslibům kontrolované osoby s pomocí v konkrétních místních politikách, které tato identifikovala jako klíčové pro dané město⁶. To, že bylo její vystoupení jako součást předvolební kampaně také vnímáno, dokazují jak odkazy kontrolované osoby na podporu své kandidatury ze strany některých médií⁷, tak i některá úvodní slova⁸ na těchto besedách, či dotazy a reakce publika na těchto setkáních⁹. Kontrolní orgán dále nesdílí výklad kontrolované osoby, že téma předčasných voleb, které se stalo ústřední osou řady setkání kontrolované osoby s občany, je téma irelevantní z hlediska vedení prezidentské kampaně, protože (a) šlo o „průzkum na téma předčasné volby a informování občanů o vývoji v procesu sestavování nové vlády“ a (b) protože by se na vypsání předčasných parlamentních voleb „prezident republiky z titulu své funkce podílel, a to ještě v rámci výkonu tehdejšího funkčního období“. Tuto konstrukci kontrolní orgán považuje za (a) spekulativní, a (b) zavádějící, protože v rámci tohoto tématu kontrolovaná osoba opakovaně jasně vyjadřovala¹⁰ svoje budoucí politické rozhodnutí na toto téma. Naproti tomu kontrolní orgán rozhodně netvrdí, že jedinou nebo hlavní náplní mítinků byla volební kampaň kontrolované osoby. To, co je nicméně zřejmé, je fakt, že na nich probíhala *také* její volební kampaň.

Ad 3) Nadřízená osoba kontrolujícího s tímto nesouhlasí, neboť toto není relevantní argument z hlediska logiky zákona o volbě prezidenta. Tento zákon klade za povinnost kandidátovi, aby při využívání služeb nebo zboží v rámci kampaně tyto buď hradil sám, nebo vykazoval jejich peněžní hodnotu skrze bezúplatné plnění. Z celého aranžmá¹¹ setkání je navíc více než zřejmé, že nešlo o nulové nebo zanedbatelné plnění.

Ad 4) Nadřízená osoba kontrolujícího s tímto nesouhlasí, a to z důvodů uvedených v bodech 1 a 2. Nadto je z tištěné fotografie distribuované na setkání kontrolované osoby s občany zřejmé, že jde o sdělení ve prospěch kandidáta v kontextu volební kampaně¹². Konečně kontrolní orgán rozporuje argumentaci kontrolované osoby, že pokud se v případě rozdávané fotografie s textem jedná o volební kampaň, pak „by se za součást volební kampaně měly považovat i ostatní oficiální fotografie

⁶ Např. setkání s občany ve Strážnici dne 30/11/2017 a sliby na téma rozvoje Baťova kanálu, (<https://www.youtube.com/watch?v=8ltcXDT-peQ>, čas 5:53).

⁷ <https://ur-pk.facebook.com/prezidentcr/videos/1558155007600252/>, čas 20:52.

⁸ Např. hejtman Okleštěk na setkání v Zábřehu: „Máme zpětnou vazbu od pana prezidenta, že poznal celý kraj, a předpokládám že i od vás uslyším podněty, které pana prezidenta trošičku namotivují, aby se své práce nevzdával a aby s námi spolupracoval i nadále.“

⁹ Např. <https://ne-np.facebook.com/prezidentcr/videos/1578241108924975/?t=10>, čas 18:30.

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=8ltcXDT-peQ>, čas 7:22.

¹¹ Obvykle šlo o zastřešené pódium s osvětlením a ozvučením umístěné na veřejném prostranství, pořadatelskou službu, občerstvení, plynové tepelné zářiče, profesionálního moderátora atd.

¹² Jde o text „„Děkuji!“ a „autogramiádový“ podpis kontrolované osoby na líčové straně, a přesun oficiálních informací na líčovou stranu fotografie, který evokuje zájem kontrolované osoby o podporu v nadcházejících prezidentských volbách.

prezidenta republiky umístěné např. na úřadech, školách, ale třeba i vyobrazení na poštovních známkách“. Právě povaha textu, umístěného zřetelně a přímo pod fotografií kontrolované osoby a označujícího ji za „prezidenta České republiky“ nebo viditelné označení funkce či hodnoty ceny, na které je vyobrazena kontrolovaná osoba, zřetelně vymezuje využití těchto materiálů k oficiálním, nikoliv volebním účelům.

Námítka č. 2

Kontrolovaná osoba ve své námítce č. 2 směřující proti kontrolnímu zjištění v bodě č. 4.2 uvádí, že *„§ 38 odst. 5 zákona o volbě prezidenta říká, že v této lhůtě dokumenty kandidát zašle úřadu. Je evidentní, že kdyby bylo úmyslem zákonodárce stanovit lhůtu ve smyslu závěru kontrolního orgánu, použil by termín „podá“ nebo „doručí“. Místo toho zvolil termín „zašle“, který je ve správním právu typický spíše pro komunikaci mezi orgány veřejné správy. Např. v § 25 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, při doručování písemnosti veřejnou vyhláškou správní orgán, který písemnost vydal, zašle rovněž dalším. Z toho vyplývá, že termín zašle označuje úkon odesílatele, který tak předává předmětný dokument ze své sféry za účelem doručení adresátovi.“*

K této námítce nadřízená osoba kontrolujícího uvádí, že podle jejího názoru je irelevantní, jaký konkrétní termín („zašle“, „podá“, „doručí“, „předloží“ apod.) zákonodárce použil při stanovení povinnosti zaslat do 90 dnů ode dne vyhlášení celkových výsledků volby prezidenta republiky zprávu o financování volební kampaně. Podle § 73 odst. 3 zákona o volbě prezidenta *lhůta určená podle dnů je zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin*. Zákon o volbě prezidenta tedy zavádí zvláštní pravidlo pro počítání lhůt určených podle dnů (včetně lhůty pro zaslání zprávy o financování volební kampaně podle § 38 odst. 5 zákona o volbě prezidenta), které výslovně neuvádí (a tedy vylučuje) možnost zachování lhůty při podání zásilky se zprávou o financování volební kampaně k poštovní přepravě poslední den lhůty. Vedle toho považuje nadřízená osoba kontrolujícího za nezbytné v této souvislosti srovnat právní úpravu v zákoně o volbě prezidenta s obdobnou úpravou předložením výročních finančních zpráv v zákoně č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sdružování“). Podle tohoto zákona jsou politické strany a politická hnutí povinny předložit Úřadu výroční finanční zprávu za příslušný kalendářní rok do 1. dubna následujícího roku. Podle § 19h odst. 2 zákona o sdružování *lhůta podle odstavce 1 je zachována, je-li nejpozději dne 1. dubna podána poštovní zásilka adresovaná Úřadu, která obsahuje výroční finanční zprávu, držitelé poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence*. Z výše uvedeného je zřejmé, že zatímco zákon o sdružování zachování lhůty pro předložení výročních finančních zpráv při podání zásilky na poštu poslední den lhůty výslovně připouští, zákon o volbě prezidenta (stejně jako ostatní volební zákony) tuto možnost v souvislosti se zasláním zpráv o financování volební kampaně neupravuje. Na základě srovnání těchto právních úprav má tedy kontrolní orgán za to, že pokud by zákonodárce měl v úmyslu zachovat lhůtu pro zaslání zprávy o financování volební kampaně podáním zásilky k poštovní přepravě poslední den lhůty, nepochybně by tak učinil. Protože se tak nestalo, podle názoru kontrolního orgánu platí, že lhůta je zachována pouze tehdy, pokud Úřad zprávu o financování volební kampaně poslední den lhůty fakticky obdrží, a to do 16.00 hod. Zasílá-li kandidát zprávu o financování

volební kampaně prostřednictvím pošty, musí tak učinit s patřičným předstihem, aby Úřad fakticky obdržel zprávu nejpozději poslední den lhůty.

Námitka č. 3

Kontrolovaná osoba ve své námitce vůči textaci konkrétních částí protokolu o kontrole uvádí:

„Nad rámec uvedeného se kontrolovaná osoba ohrazuje vůči textaci uvedené na straně 15 odst. 2 protokolu o kontrole. Využití třetích osob pro financování volební kampaně se souhlasem kandidáta je zákonem předpokládanou a transparentní formou vedení volební kampaně. Údaje o tom, jaká plnění od třetí osoby kandidát obdržel jsou zobrazena v jeho účetnictví v souladu se zákonem o volbě prezidenta a zákonem o účetnictví. Jednotlivé transakce jsou podloženy primárními doklady, na základě kterých byly zaúčtovány. Nedává smysl, aby se tyto osoby, které pomáhají kandidátovi s vedením jeho kampaně s jeho souhlasem nebo na místo něj, registrovaly u kontrolního orgánu, je-li jejich povinností předat dar kandidátovi, kterému se započítá do jeho limitu výdajů. Stejně tak nedává smysl, aby měly tyto osoby samostatný limit výdajů z již uvedeného důvodu. Pokud jde o míru transparentnosti, vždy se dá z pozice adresáta předmětných informací vyžadovat více, ale tento požadavek postupně naráží na princip proporcionality, čehož si je zákonodárce vědom, a to zejména na příjmové stránce třetích osob. Žádný způsob vedení volební kampaně není „zcela transparentní“, jak skrytě požaduje kontrolní orgán. Mělo-li by to tak být, museli by se všichni dárcové doslova svléknout finančně donaha a detailně na veřejnosti rozebrat své příjmy a výdaje včetně u podnikatelů tolik citlivých údajů jako například údajů o marži a ostatních režijních nákladech. Tento požadavek v naší demokratické společnosti, která stále ještě chrání soukromí jako jednu z nejvyšších společenských hodnot, je ale nutno odmítnout a považovat za absurdní. Z tohoto důvodu navrhuje z protokolu vyškrtnout odst. 2 na straně 15.“

Dále:

„Kromě toho kontrolovaná osoba požaduje vyškrtnutí věty: „Předsedou představenstva zmíněného spolku je Ing. Vratislav Mynář, jenž je zároveň vedoucím Kanceláře prezidenta republiky.“ Tato věta je v kontextu kontrolního zjištění zcela nadbytečná. Nijak nerozvíjí, nedoplňuje ani nenavazuje na jinou argumentaci ohledně kontrolních zjištění kontrolního orgánu a stejně tak není ani nijak dále rozvíjena, doplněna nebo na ni není nijak dále navázáno. I v kontextu ostatních uvedených dárců je toto jediný případ, kdy byl u dárce – právnické osoby jmenován a dále popsán člen statutárního orgánu.“

Konečně:

„Bylo rovněž zaznamenáno, že Kontrolní orgán zveřejňuje protokoly o kontrolním zjištění, a to i s podanými námitkami proti nim na svých webových stránkách. Kontrolovaná osoba tímto nad rámec výše uvedených námitek Kontrolní orgán vyzývá, aby se zdržel tohoto jednání minimálně ve vztahu k ní. Kontrolní činnost, resp. její průběh, dle zákona č. 255/2012 Sb., Kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“), je činností a priori neveřejnou. Podle § 26

kontrolního řádu zveřejní kontrolní orgán obecné ergo nikoliv konkrétní informace o výsledcích kontrol, a to pravidelně, nejméně pak jednou ročně. Zveřejnění konkrétního protokolu o kontrole je zjevně zcela v rozporu s tímto ustanovením a překročením oprávnění, kterým je kontrolní orgán ze zákona nadán. Nelze se odvolávat ani na § 38b odst. 1 písm. b), které Kontrolní orgán opravňuje pouze ke zveřejnění internetových stránek kandidátů, kde jsou zveřejňovány informace o financování volební kampaně, a veškerého účetnictví týkající se volební kampaně kandidátů.“

K těmto jednotlivým bodům námitek k textaci protokolu o kontrole nadřízená osoba kontrolujícího uvádí následující. Podle ust. § 12 odst. 1 kontrolního řádu „*obsahuje protokol o kontrole skutečnosti vztahující se k vykonané kontrole; vždy však obsahuje alespoň:*“ a následuje výčet *povinných prvků* kontrolního protokolu. Kontrolní orgán má na základě tohoto znění zákona jednak za to, že kontrolní řád není restriktivní ve smyslu obsahu kontrolního protokolu, a jednak za to, že veškeré skutečnosti v protokolu o kontrole uvedené s kontrolním procesem přímo a úzce souvisí. Ve vztahu k popisu kampaně vedené prostřednictvím jiných osob v protokolu o kontrole je motivací kontrolního orgánu zvyšování informovanosti laické i odborné veřejnosti ve vztahu ke stále relativně nové právní úpravě vedení volebních kampaní. Stejně tak důležitá je funkce preventivní a reflexivní: právě prezidentská kampaň vzbudila veřejnou debatu na téma financování kampaně jinými neregistrovanými osobami a kontrolní orgán považuje za důležité upozorňovat na nedostatky a zranitelná místa existující legislativní úpravy, jejíž dodržování kontroluje a vymáhá. Takto postupuje¹³ kontrolní orgán konzistentně a opakovaně v průběhu své dosavadní kontrolní činnosti.

Stejný důvod se týká druhého bodu námítky vůči textaci kontrolního protokolu. Kontrolní orgán považuje za důležité zveřejnit všechny podstatné okolnosti kontrolovaného případu. Skutečnost, že osoba, ovládající právnickou osobu, která bez nutnosti registrace či využívání transparentního účtu financuje volební kampaň kontrolované osoby, je jejím blízkým spolupracovníkem, je jistě důležitá informace, byť nejde o porušení právního předpisu. Opět: takto postupuje kontrolní orgán konzistentně a opakovaně v průběhu své dosavadní kontrolní činnosti, a reaguje v tomto smyslu na vznášené námítky ze strany kontrolovaných osob.

Co se týče zveřejňování kontrolních protokolů po nezbytných úpravách (anonymizace osobních údajů v nich uvedených), vede kontrolní orgán v obecné rovině argumentaci podobnou jako v předchozích dvou případech. Zveřejňování informací o výsledcích proběhlých kontrol přispívá k větší informovanosti veřejnosti, zvyšuje důvěru občanů v transparentnost financování politického života v České republice, a působí preventivně jak ve vztahu k zákonodárci (v případech uvedených nejasných pasáží nebo nedostatků ve stávající legislativě), tak i ve vztahu k regulovaným subjektům – politickým stranám a hnutím, kandidujícím subjektům nebo dalším osobám aktivně se podílejícím na vedení volebních kampaní v České republice. Pokud jde o právní základ zveřejňování protokolů o kontrole (a případně též vyřízení námitek), kontrolní orgán nevychází z § 26 kontrolního řádu, popř. z § 38b odst. 1 písm. b) zákona o volbě prezidenta, na které poukazuje kontrolovaná

¹³ Viz <https://www.udhpsch.cz/protokoly-rozhodnuti>

osoba, ale ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Podle § 4 odst. 1 tohoto zákona *povinné subjekty poskytují informace na základě žádosti nebo zveřejněním*. Z výše popsaných důvodů Úřad přistoupil k průběžnému poskytování informací v podobě protokolů o kontrole a vyřízení námitek na základě tohoto ustanovení jejich zveřejněním na svých internetových stránkách. Kontrolní orgán vychází též z ust. § 11 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož *informace, které získal povinný subjekt od třetí osoby při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti prováděné na základě zvláštního právního předpisu, podle kterého se na ně vztahuje povinnost mlčenlivosti anebo jiný postup chránící je před zveřejněním nebo zneužitím, se neposkytují. Povinný subjekt poskytne pouze ty informace, které při plnění těchto úkolů vznikly jeho činností*.

Odborná literatura v tomto směru poznamenává, že *„za informace, které vznikly v souvislosti s výkonem kontrolní a obdobné činnosti vlastní činností povinného subjektu, bude třeba považovat zejména samotné výsledky této činnosti, tj. kontrolní závěry vtělené zpravidla do protokolu či obdobného dokumentu.“*

....

„Judikatura v tomto smyslu tenduje spíše k určitému formálnějšímu chápání, když ztotožňuje informaci vytvořenou povinným subjektem s dokumentem jím zpracovaným a dovozuje, že na tyto dokumenty (typicky protokol o kontrole) nelze ustanovení § 11 odst. 3 aplikovat, byť by některé části shrnovaly informace získané od třetí osoby (srov. např. rozsudek KS v Ostravě č. j. 22 A 186/2011-46, rozsudek MS v Praze č. j. 10 A 126/2011-60 a především pak rozsudek NSS č. j. 4 As 203/2014-28). Opačný přístup, tedy vyloučení informací z protokolu, které představují toliko shrnutí informací (skutkových zjištění) předaných kontrolovaným, a poskytnutí v zásadě pouze kontrolních závěrů je v judikatuře ojedinělý (srov. rozsudek MS v Praze č. j. 9 A 44/2010-27, dle něhož lze „i při poskytnutí informací kopií rozhodnutí lze v souladu s ust. § 11 odst. 3 větou první cit. zákona zachovat povinnost mlčenlivosti o skutečnostech a údajích, které by případně byly povinným subjektem v průběhu kontroly získány od třetí osoby a na které nedopadá ust. § 11 odst. 3 věta druhá cit. zákona. To je možné učinit např. znečitelněním, anonymizací takových údajů v kopii rozhodnutí...“). Z hlediska judikatury je tedy pro užití § 11 odst. 3 směrodatné nikoli o jakou jde informaci, ale o to, kdo je původcem požadovaného dokumentu (protokol, rozhodnutí o námitkách apod.).“¹⁴

Z hlediska zveřejňování protokolů o kontrolách a vyřízení námitek je podstatné též ustanovení § 19 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož *umožnění přístupu k informacím nebo poskytnutí informací za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem není porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost uložené zvláštními zákony*. Ačkoliv tedy kontrolní řád v § 20 stanoví povinnost mlčenlivosti ve vztahu ke skutečnostem zjištěným v rámci kontroly, ustanovení § 19 zákona o svobodném přístupu k informacím umožňuje, aby byly informace (resp. dokumenty) vzešlé z kontrolní činnosti poskytnuty jejich zveřejněním na internetových stránkách

¹⁴ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 529 - 530

kontrolního orgánu za podmínek stanovených zákonem o svobodném přístupu k informacím.

Nadřízená osoba kontrolujícího v této souvislosti zdůrazňuje, že ke zveřejnění protokolů o kontrolách nebo též vyřízení námitek kontrolní orgán přistupuje až po ukončení kontroly, které podle § 18 kontrolního řádu nastává a) marným uplynutím lhůty pro podání námitek nebo vzdáním se práva podat námitky, b) dnem doručení vyřízení námitek kontrolované osobě, nebo c) dnem, ve kterém byly námitky předány k vyřízení správnímu orgánu. Do ukončení kontroly se jedná o tzv. novou informaci ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, jejíž poskytnutí lze omezit.¹⁵

Na základě výše uvedeného má nadřízená osoba kontrolujícího za to, že jsou splněny zákonné předpoklady ke zveřejnění protokolu o kontrole a vyřízení námitek, přičemž má za to, že zejména v případě kontrolované osoby je dán významný veřejný zájem na zveřejnění výsledků kontroly, protože kontrolovaná osoba ve volbě prezidenta uspěla, a zastává nejvyšší ústavní funkci.

V souladu s ustanovením § 18 písm. b) kontrolního řádu je kontrola ukončena *dnem doručení vyřízení námitek kontrolované osobě*.

Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil, Ph.D.
pověřený člen Úřadu

¹⁵ K tomu srov. dílo uvedené v pozn. č. 14, str. 506